

Betri samstarv er ein sigur fyri fólkaræðið

- Tað er langur vegur at fáa tað gjørt meira liviligt í Føroyum, men eg eri sannførdur um, at vit eru á rættari kós, segði Óli Jacobsen, landsstýrismaður í 1. mai røðu síni

Eg vil takka fyri, at mær er vist tað álít av Havnar Arbeidsmannafelag at halda røðu her í dag.

Sum tit minnst helt eg røðu her seinasta 1. mai. Tá gjørdi eg upp við tað stýri, sum tá sat, og við ta viðfærd, sum tað hevði givið fakfeløgnum og serstakliga tí felag, sum eg umboðaði.

Tað má sigast, at tað er rættuliga vent í holuni, tí tað kundi eingin so mikið sum droyma um, at eg skuldi standa her sum landsstýrismaður í dag. Hetta er ein rættulig kollvelting og sigur nakað um eitt hendingaríkt ár síðan seinasta 1. mai. Ikki minst tá hugsað verður um, at eg fyri nógvum árum síðan mestsum svór uppá, at politikkur skuldi eg í hvussu er ikki fara upp í aftur. So tað er í veruleikanum ikki við mínum góða vilja, at eg standi her sum valdur tingmaður og sum landsstýrismaður. Tí kann tað vera uppá sitt pláss at taka saman um hvat ið veruliga er hent hetta árið.

Ein av høvuðsorsøkunum fyri, at eg var við til at stovna Verkamannafylkingina var, at tað tyktist at vera ein semja millum politiskar flokkar, at fakfeløg skuldu haldast uttan fyri alla ávirkan. Henda semja innihavar eisini, at serstakliga vinnufeløgini innan fiskivinnuna skuldu gerast til syndabúkkar fyri skeivu gongdini í fiskivinnuni og harvið í samfelagnum í 80-unum, og feløgini skuldu víðgerast hareftir.

Valið gjørdist tískil eisini

ein uppgerð við hesa støðuna hjá hinum flokkunum. Og tað kann rólga sigast at valið gjørdist ein rættulig uppreisn fyri fakfelagsfólk, meðan tað tilsvandi gjørdist ein smeitur fyri teir flokkar og politikarar, sum serstakliga høvdu verið í áganginum móti fakfeløgnum. Tískil varð valið ein sigur fyri fakfelagsrørsluna. Og av hesum valinum eins og av tí undanfarna, fekk tann læra, at politikarar skulu vara seg fyri at leggja eftir feløgnum hjá verkafólki. Tað munnu teir eisini hava lært, tí vit hava fingið eina góða móttøku av øllum flokkum og tað tyktist vera møgulegt at samstarva við allar flokkar. Eitt slíkt samstarv var annars eisini okkara mál. Nú veit eg ikki um vit hava æruna av tí, men ein gamal tingmaður segði mær í hvussu er í vikuni, at hann hevði ikki fyrr upplivað eitt slíkt samstarv millum samgongu og andstöðu, sum tað ið nú gekk fyri seg. Hetta er ein sigur fyri føroyska fólkaræðið.

Ein onnur orsök fyri uppstillingini var gongdini í samfelagnum, har alt ov lítið varð gjørt fyri at útvega fólk arbeidsplass, og úrslitið av hesum varð tann katastrofa stöðan í landinum við einum higartil óhoyrdum arbeidsløysi, og hartil vánalig trygd fyri teimum arbeidsløysu. Afturat hesum vildu vit tryggja okkara borgarum ta rættartrygd, sum skal vera ein sjálfvígja í einum skipaðum samfelag. Her kann

verða nevnt, at ítøkilig stig eru tikið fyri at fáa tey viðurskipti í rættlag, sum funnist hefur verið at.

Úrslitið av valinum gjørdist eisini sum kunnugt, at vit komu í samgongu og fingið harvið møguleikar fyri at seta okkara hugskot í verk. Onkur vildi kanska heldur sæð okkum í andstöðu, men eg vil gera greitt, at kanska er tað lættari at sita í andstöðu. Men trygd fyri nakrari sum helst ávirkan fæst í hvussu er ikki í andstöðu. At vera ein settiingur í eini samgongu er ikki eitt lætt liv. Men tað gevur í hvussu er møguleika at ávirka á røttum stað. Men her eru sjálvsagt eisini avmarkingar, vit kunnu ikki **noyða** restina av samgonguni til nakað sum helst. Verður hetta roynt, kunnu vit risikera at verða settir út í túnið og missa harvið teir møguleikar fyri ávirkan, sum vit annars kunnu hava. Í samgonguni fingið vit tey málssøki, sum vit lögdu størstan dent á, nevniliga arbeidsmarknaðarmál og idnaðarmening.

Fyrsta takið varð at fáa bót um ALS, so vit best møgulegt kundu koma at tryggja teimum arbeidsløysu rímlig kor, inntil tað eydnast at útvega teimum arbeiði. Hetta gekk rimuliga skjótt, tí longu í nóvember varð skipanin broytt, so prosentíð fór frá 67 upp í 70%, rullandi útgjaldið fór burtur og tíðarskeiðið, ein kundi vera í skipanin, varð longt. Skipanin verður annars sum

heild endurskoðað og úrslitið kemur til sjóndar seinni í ár.

Tann mest týðandi uppávan hevur tað verið at skapa fortreytir fyri fleiri arbeidsplassum. Grundarlagið fyri hesum politikki er, at tað finnst fleiri vinnumøguleikar í Føroyum enn teir, sum vit higartil hava trytt, og hetta er galdandi bæði fyri fiskivinnu og aðra vinnu. Og tíðin í landsstýrinum hevur ikki sagt mær nakað annað. Her verður gjørt eitt miðvíst arbeiði. Fleiri tiltøk, her eisini lóggáva, eru framd og onnur er á veg. Fremsta endamálið við hesum tiltøkum er at stuðla teimum, sum vilja fara í gongd við arbeidsskapandi virksemini. Sum dømi kunnu nevntast lóg um lønarendurgjald til nýggjar vinnur og Framtaksstovnurin. Hetta eru týðandi fortreytir fyri at fáa gongd á samfelagið aftur. Tað er ikki so lægt, um fólk spyrja hvar arbeidsplassini bliva av. Tað skuldi jú fyri langari tíð síðan spurst úrslit úr tí forða politikkinum. Tað skal sigast, at tað er als ikki so lægt, at fólk eru ótolin. Tað vildi eg eisini sjálfur um, at áhugi er fyri hesum. Tað er óneyðugt at siga, at treytin fyri at tað skal verða liviligt her á landi er flest møguleg vinnulig arbeidsplass, og hetta er eins týðandi fyri fólk í t.d. almennum arbeiði sum fyri t.d. fiskimannin sjálfan. Tískil mugu allir tættir í samfelagnum spæla við fyri at mest møgulegt kann fást burturúr. Tað kundi verið komið longur, um hetta var hent. Vit mugu konstatera, at vit fáa nógv minni burtur úr t.d. kongafiskinum í Írmingar-

bara. Tískil er t.d. Framtaksgrunnurin nústáðni farin undir eina rættuligari málsviðgerð av teimum umsóknum, sum eru innkomnar. Men tað gongd er komin á her, er neyvan ivi um, at úrslit fara at spyrjast burturúr. Tað eru rættuliga nógvar verkætlanir, sum eru í umbúna. Og í hvussu er nakrar av teimum fara at verða settar í verk. Arbeiði verður á fleiri frontum við at fáa útlendskar sløgur til Føroya, men her eru tað ikki vit, sum ráða fyri hvussu skjótt tað fer at henda. Men í hvussu er er tað positivt, at vit hava fingið fráboðan um, at áhugi er fyri hesum.

Tað er óneyðugt at siga, at treytin fyri at tað skal verða liviligt her á landi er flest møguleg vinnulig arbeidsplass, og hetta er eins týðandi fyri fólk í t.d. almennum arbeiði sum fyri t.d. fiskimannin sjálfan. Tískil mugu allir tættir í samfelagnum spæla við fyri at mest møgulegt kann fást burturúr. Tað kundi verið komið longur, um hetta var hent. Vit mugu konstatera, at vit fáa nógv minni burtur úr t.d. kongafiskinum í Írmingar-

havinum, enn vit kundu havt fingið, tí lokomotivið, sum vera skuldi, hevur staðið tvørt fyri á skinnarunum. Tað boða heldur ikki frá góðum, tá fakfelagið fyri nakrar av teimum, sum eru best fyri í samfelagnum, alment boðar frá, at teir hugsa meira um seg sjálvar, enn um teir næmingar, sum eru treytin fyri at teir yvirhøvur hava eitt starv.

Tað má ásannast, at tað er ein langur vegur at fáa gjørt tað meira liviligt í Føroyum, men eg eri sannførdur um, at vit eru á rættari kós. Nú ræður um at fáa ferðina upp. Tað verður gjørt tað, sum gerast kann haldi eg meg kunna siga. Min kongstanki hevur altíð verið, at veruligar loysnir á trupulleikunum í samfelagnum kunnu fást í samstarvi millum politisku myndugleikarnar og ábyrgdarfull fakfeløg. Møguleikarnir fyri einum slíkum samstarvi hava ongantíð verið betri enn nú. At eg og Jóannes Eidesgaard kunnu standa her lið um lið, uttan at fara til hendurs, er ein ábending um tað.

Óli Jacobsen

LUTASEÐLAR

hjá

1. HF í Hoydølum

Hesi nr. vórðu drigin:

nr. 1: 1469	nr. 11: 2742
nr. 2: 368	nr. 12: 3519
nr. 3: 3937	nr. 13: 1329
nr. 4: 4474	nr. 14: 4794
nr. 5: 4946	nr. 15: 3915
nr. 6: 2843	nr. 16: 1086
nr. 7: 1166	nr. 17: 3914
nr. 8: 509	nr. 18: 3008
nr. 9: 4500	nr. 19: 898
nr. 10: 3056	nr. 20: 417

Vinningarnir skulu vera heintaðir innan 1. juni í J. Paturssonargøtu 71, tlf. 12002.